

MARKAÐURINN

MIÐVIKUDAGUR 2. JÚNÍ 2021

22. tölublað | 15. árgangur

FYLGITRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

 <p>ROLEX</p>  <p>TUDOR</p>  <p>TAGHeuer</p>  <p>LONGINES</p>  <p>NOMOS GLASHÜTTE</p>  <p>TISSOT</p>		<p>Verið velkomin í glæsilega verslun okkar á Hafnartorgi</p> <p>MICHELSEN 1909</p> <p>Hafnartorg · 511 1900 · michelsen.is</p>
--	--	--

Icelandair réði 800 manns fyrir sumarið

2 Icelandair hefur ráðið 800 manns til þess að búa sig undir sumarið. Megnið eru áhafnir og starfsmenn í flugafgreiðslu.

Meta virði Íslandsbanka á allt að 242 milljarða króna

2 Söluáðgjafar vegna útboðs Íslandsbanka áætla að hagnaður bankans verði á bilinu 16,5 milljarðar til um 19 milljarðar þegar komið verður fram á árið 2023.

Engin rök fyrir launaskatti

6 Innheimtir skattar og stöðugleikaframlög fjármála fyrirtækja, starfandi og fallinna, eru löngu búin að mæta útgjöldum ríkissjóðs vegna fjármálahrúnins, segir hagfræðingur SFF.

Milljarðs uppbygging í Hveragerði

7 Hveraberg leiðir hóp fjárfesta sem reist hefur nýjan áfangastað í Hveragerði og nefnist hann Gróðurhúsið. Þar verður m.a. hönnunarhótel, verslanir, mathöll og matarmarkaður.

Keyptu 10% hlut í Ölgerðinni

7 Forstjóri og stjórnarformaður drykkjarvöru-fyrirtækisins seldu tæplega helminginn af hlut sínum til eignarhaldsfélagsins Sindrandi.



Rétt að opna landið fyrir bólusettum ferðamönnum

Þórdís Kolbrún Reykfjörð Gylfadóttir segir að þegar hafi sýnt sig að sú aðgerð að opna landið fyrir ríkisborgurum utan Schengen-svæðisins hafi verið rétt skref. Ákvörðunin var tekin einhliða af íslenskum stjórnvöldum, en leikreglur Schengen hafi víða verið virtar að vettugi síðastliðið ár. – Sjá síðu 4

FRÉTTABLAÐIÐ/VALLI

Optical Studio

SMÁRALIND · HAFNARTORG · LEIFSSTÖÐ · KEFLAVÍK

SÓLGLERAUGU - TILVALIN ÚTSKRIFTARGJÖF

OPTICAL STUDIO, öll helstu merkin í sólgleraugum.

Opticalstudio.is Sími : 511 - 5800



*RAY BAN

Söluráðgjafar við útboð meta virði Íslandsbanka á allt að 242 milljarða

hordur@frettabladi.is

Íslensk og erlend fjármálafyrirtæki, sem eru ráðgjafar vegna fyrirhugaðrar sölu á hlutum í Íslandsbanka í almennu hlutafjárútboði, gera ráð fyrir því í ítarlegum greiningum sem þeir kynna nú mögulegum fjárfestum, að arðsemi í rekstri bankans muni batna á komandi árum og að hagnaðurinn verði á bilinu 16,5 milljarðar til um 19 milljarðar þegar komið verður fram á árið 2023.

Þetta má lesa út úr greiningarskýrslum níu ráðgjafa, sem hafa verið birtar í rafrænu gagnaherbergi í tengslum við söluferlið og Markaðurinn hefur séð, en í þeim er hins vegar ekki framkvæmt eiginlegt verðmat á bankanum vegna útboðsins.

Í greiningu Fossa markaða, sem eru á meðal ráðgjafa við sölu, kemur hins vegar fram að gert sé ráð fyrir því að hagnaður Íslandsbanka muni nema tæplega 19 milljörðum á árinu 2023 og gangi þær rekstraráætlanir eftir megi áætla að virði bankans sé á bilinu 222 til 242 milljarðar króna. Það er umtalsvert meira en bókfært eigið fé bankans í lok fyrsta ársfjórðungs, sem nam 185,5 milljörðum, en mat Fossa grundvallast meðal annars á því að umfram eigið fé Íslandsbanka sé um 30 milljarðar.

Þá kemur fram í greiningu Jakobsson Capital, sem er sjálfstæður greiningaraðili og ekki ráðgjafi við sölu bankans, að miðað við tiltekna rekstraráætlanir sem lagðar séu til grundvallar þá liggja verðmæti Íslandsbanka á bilinu 154,9 milljarðar til 218 milljarðar, eða sem jafngildir genginu 0,83 til 1,17 afbókfærðu eigin fé. Greining Jakobsson er sögð viðkvæm fyrir breytingum á mikilvægum forsendum, sérstaklega virkum vaxtamun bankans.

Í greiningum annarra ráðgjafa, meðal annars Barclays, Citi, JP Morgan, Landsbankans, Arion banka og Íslenskra fjárfesta, er ekki sett fram mat á hvert virði bankans kunni að vera en hins vegar eru afkoma hans og rekstraráætlanir bornar saman við aðra innlenda og erlenda banka og markaðsvirði þeirra. Miðað við þann samanburð megi áætla að markaðsvirði Íslands-

banka sé nokkuð undir bókfærðu eigin fé hans.

Ríkissjóður, sem er eigandi alls hlutafjár í Íslandsbanka, áformar sem kunnugt er að selja á bilinu 25 til 35 prósent hlut í bankanum í gegnum útboð og skráningu á markað síðar í þessum mánuði. Stjórnendur bankans hafa gefið út að markmið hans sé að skila arðsemi eigin fjár á bilinu 8 til 10 prósent fyrir árið 2023 og yfir 10 prósent til lengri tíma. Hagnaður bankans á fyrsta ársfjórðungi nam 3,6 milljörðum sem jafngilti 7,7 prósent arðsemi á ársgrundvelli.

185,5

Bókfært eigið fé Íslandsbankans er 185,5 milljarðar króna en fjárfestar eiga von á því að verðbilið í útboðinu verði á um 10-20% lægra gengi.

Í þessari viku standa yfir fundir ráðgjafa með fjárfestum, bæði innlendum og erlendum, en viðbrögð þeirra á fundunum verða á meðal þess sem litið verður til þegar Bankasýslan, sem heldur utan um hlut ríkisins í Íslandsbanka, ákvarðar verðbil og stærð útboðsins. Samkvæmt viðmælendum Markaðarins, sem hafa setið fundi með ýmsum söluráðgjöfum að undanförunu, er talið afar sennilegt að verðbilið í útboðinu verði á genginu 0,8 til tæplega 0,9 miðað við bókfært eigið fé bankans sem þýðir að markaðsvirði bankans sé á bilinu 148 til 167 milljarðar. Í ríkisreikningi er hluturinn bókfærður á genginu 0,8 miðað við eigið fé.

Samkvæmt heimildum Markaðarins er gert ráð fyrir því að útgáfa skráningarlýsingar og fjárfestakynning, þar sem fyrirhugað verðbil mun koma fram, verði að líkindum birt næstkomandi mánudag. Í kjölfarið hefjist öflun áskrifta frá fjárfestum (e. book building), þar sem þeir geta skráð sig fyrir hlutum í útboði Íslandsbanka, og að hlutafjárútboðið muni standa yfir til 16. júní. ■



Framkvæmdastjóri hjá Icelandair segir mikla eftirspurn eftir þeim störfum sem eru nú auglýst. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

Icelandair hefur ráðið 800 manns fyrir sumarið

Icelandair hefur ráðið 800 manns til þess að búa sig undir sumarið. Megnið eru áhafnir og starfsmenn í flugafgreiðslu. Fjöldi starfsmanna er um 1.500 í janúar en verður um 2.500 í sumar. Sjá fram á um 100 brottfarir á viku í lok júní.

thorsteinn@frettabladi.is

Icelandair hefur á síðustu mánuðum ráðið og endurráðið um 800 manns í takt við fjölgun flugferða og til þess að búa sig undir aukin umsvif í sumar. Þetta segir Elísabet Helgadóttir, framkvæmdastjóri mannauðsviðs Icelandair Group.

„Þegar faraldurinn skall á fyrir rúmu ári síðan þurftum við að ráðast í sársaukafullar aðgerðir til þess að verja störf til lengri tíma litið. Það er því mjög ánægjulegt að horfa nú til bjartari tíma og hefja ráðningar á ný,“ segir Elísabet í samtali við Markaðinn.

Spurð hver skipting starfanna sé segir Elísabet að megnið af störfunum sem ráðið var í séu framleiðslutengd flugstörf, svo sem flugáhafnir og störf í flugafgreiðslu á Keflavík-urflugvelli. „Það er mjög jákvætt að geta skapað störf á ný á Suðurnesjum þar sem atvinnuástandið hefur verið sérstaklega bagalegt.“

Þegar umsvif Icelandair Group voru í lágmarki í janúar voru starfsmenn samstæðunnar um 1.500 talsins og stöðugildin tæplega 1.300. Um leið og opnað var fyrir ferðalög bólusettra Bandaríkjamanna til landsins hóf Icelandair markaðssetningarherferð þar í landi sem

”

Við þurfum að vissu leyti að leika af fingrum fram þegar kemur að ráðningum sem er nauðsynlegt í núverandi ástandi til þess að verja félagið og störf til lengri tíma.



Elísabet Helgadóttir, framkvæmdastjóri mannauðsviðs Icelandair Group.

skilaði sér í aukinni sölu á flugsætum.

„Við erum í sóknarhug,“ segir Elísabet og vísar til þess að flugferðum á vegum félagsins fjölgi í hverri viku. „Í þessari viku eru brottfarir í millilandaflugi frá Keflavík um 50 og við sjáum fyrir okkur að vera komin upp í 100 brottfarir á viku fyrir lok júní að öllu óbreyttu.“

„Áætlanir okkar eru þó að taka stöðugum breytingum í takt við aðstæður á mörkuðum okkar, ferðatakmarkanir og framgang bólusetninga. Þetta þýðir að við þurfum að vissu leyti að leika af fingrum fram þegar kemur að ráðningum sem er

nauðsynlegt í núverandi ástandi til þess að verja félagið og störf til lengri tíma. Við getum hins vegar gert ráð fyrir að vera með hátt í 2.500 starfsmenn í sumar ef staðan heldur áfram að batna,“ segir Elísabet.

Aðspurð segir hún að mikil eftirspurn sé eftir þeim störfum sem eru auglýst þessa dagana. „Við finnum fyrir miklum áhuga fólks að koma til starfa hjá okkur.“

Höfuðstöðvar fyrir breytta tíma
Í lok síðasta árs tilkynnti Icelandair Group að félagið hefði selt höfuðstöðvar sínar að Nauthólsvegi til fasteignafélagsins Reita fyrir 2,3 milljarða króna. Húsnæðið verður leigt af Reitum til ársloka 2023 en þá hyggst flugfélagið flytja höfuðstöðvar sínar á Flugvelli í Hafnarfirði. Þar hefur hluti starfsmanna verið en til stendur að stækka húsnæðið fyrir sameininguna.

„Eins og mörg önnur fyrirtæki höfum við gengið í gegnum miklar breytingar á vinnuvenjum á síðasta eina og hálfu árinu. Og þær eru að miklu leyti komnar til að vera. Starfsfólk leyti komnar til að vera. Starfsfólk vill áfram sveigjanleikann sem fylgir því að geta bæði unnið að heiman og á skrifstofunni,“ segir Elísabet.

„Það er auðvitað einstakt tækifæri að fá að hanna nýjar höfuðstöðvar á þessum tímum í takt við breyttar áherslur og mæta þörfum okkar fjölbreytta hóps. Við munum nýta tímann vel næstu mánuði í þarfa greiningu, kalla eftir virkri þátttöku starfsmanna og skapa enn sterkari og skemmtilegri vinnustað til framtíðar,“ bætir hún við. ■

Erlendir vísitölusjóðir keypt í Arion fyrir 700 milljónir

hordur@frettabladi.is

Þrjár nýjar erlendar vísitölusjóðir, sem fjárfesta einkum í hlutabréfum félaga á vaxtarmörkuðum (e. frontier markets), hafa bæst við hluthafahóp Arion banka á undanförunum döggum en Ísland var formlega tekið inn í vaxtarmarkaðsvísitölu MSCI þann 28. maí síðastliðinn.

Samkvæmt nýjum lista yfir alla hluthafa Arion banka, sem Markaðurinn hefur séð, voru sjóðir í stýringu Northern Trust, Legal & General og Acadian Asset Management skráðir fyrir samanlagt rúmlega 5 milljónum hluta að nafnvirði í bankanum, eða sem nemur um 700 milljónum miðað við núverandi markaðsgengi. Mestu munar um hlut sjóðsins Northern Trust Com-

264

Samkvæmt verðmati Jakobsson er markaðsvirði Arion banka um 264 milljarðar, eða um 18% yfir núverandi gengi bréfa bankans.

mon sem fer með um 3,4 milljónir hluta að nafnvirði en hinir sjóðirnir eru skráðir fyrir nokkuð minni hlut. Að sögn viðmælenda Markaðarins fór að bera á talsverðu innflæði á hlutabréfamarkaðinn frá slíkum vísitölusjóðum á seinni hluta síðasta mánaðar, einkum í bréf

Arion banka og Marel, en fastlega er gert ráð fyrir því að það muni aukast verulega þegar fram í sækir. Gengi krónunnar hefur á sama tíma styrkst nokkuð sem er talið að megi að hluta rekja til innflæðis vegna fjárfestinga erlendra sjóða í skráðum íslenskum félögum.

Mikið fjármagn fylgir vísitölum MSCI en nokkur fjöldi af sjóðum fjárfestir í samræmi við vísitöluna eða hefur hana sem viðmið.

Hlutabréfaverð Arion hefur hækkað um 41 prósent frá áramótum og nemur markaðsvirði 223 milljörðum. Samkvæmt nýju verðmati Jakobsson Capital er verðmatsgengi bankans 159 krónur á hlut, sem er um 18 prósent yfir núverandi markaðsvirði, en gengi bréfa bankans er nú 134,25 krónur á hlut. ■

RAFMÓTORAR



SCANVER EHF 588 80 40
www.scanver.is

GÍRAR - FÆRIBÖND - RAFMÓTORAR - LEGUR



MARÍUGATA 38-40

URRIÐAHOLT - VISTVOTTAÐ HVERFI Í GARÐABÆ

PG Verk kynnir nýjar og glæsilegar fasteignir til sölu í Urriðaholti í Garðabæ. Vel staðsettar íbúðir með skóla og leikskóla í göngufæri ásamt því að vera með golfvöll og Heiðmörkina í næsta nágrenni. Byggingarnar eru efst á hæðinni og eru margar íbúðanna með frábært útsýni.



Íbúð 308 / 117 m² / 71.5 mkr.

Íbúð 304 / 142 m² / 79.9 mkr.



- ✓ Vandaðar íbúðir á besta stað í Urriðaholti, Garðabæ
- ✓ Frábær staðsetning í nálægð við Heiðmörkina, golfvöll og skóla
- ✓ 4ra herbergja íbúðir 117-161 fermetur
- ✓ Bílastæði í bílakjallara eða bílskúr fylgir öllum íbúðum
- ✓ Glæsilegt útsýni

PG VERK
Traustur byggingaraðili síðan 1998

**Framúrskarandi
fyrirtæki**

SÖLUVEFUR

tgverk.is/mariugata-38-40

Hafa samband við ragnhildur@borgir.is sími 861-1197 eða hrefna@tgverk.is

Rétt að opna landið án samráðs við Schengen

Þórdís Kolbrún Reykfjörð Gylfadóttir segir að þegar hafi sýnt sig að sú ákvörðun að opna landið fyrir bólusettum ferðamönnum frá löndum utan Schengen hafi verið rétt. Hún bindur miklar vonir við að breytingar á raforkulögum náist í gegn.



Þórður Gunnarsson
thg
@frettabladid.is

Það var stór efnahagsaðgerð að hleypla bólusettum ferðamönnum sem hafa ríkisfang utan Schengensvæðisins inn í landið, að mati Þórdísar Kolbrúnar Reykfjörð Gylfadóttur, ráðherra iðnaðar-, nýsköpunar- og ferðamála. Samstaða hafi þó líka verið um að sóttvarnarök hafi ekki hniðað að því að mismuna bólusettum ferðamönnum á grundvelli ríkisfangs.

„Rökin fyrir öllum þessum aðgerðum á landamærunum voru á forsendum sóttvarna. Þegar það lá fyrir að bólusett fólk frá Þýskalandi eða Danmörku gæti komið til landsins var langsótt að bólusettum Bretum eða Bandaríkjamönnum yrði bannað að koma til landsins. Þannig að ég og fleiri lögðum á það mikla áherslu að taka þá ákvörðun að hleypla bólusettum ríkisborgurum utan Schengen til landsins, við sjáum að það var rétt ákvörðun og mikilvæg áhersla,“ segir hún.

Í gegnum heimsfaraldurinn virtust leikreglur Schengen samstarfsins fara fyrir lítið, að sögn Þórdísar. Ákvörðun Íslands um að hleypla inn bólusettum ferðamönnum hvaðanæva úr heiminum hafi verið einhlíða: „Í eðlilegu árferði hefði slík ákvörðun kallað á ákveðið ferli innan Schengen. En við tókum þessa ákvörðun á okkar forsendum. Við sáum það á síðustu 18 mánuðum að það er ekki eins og Schengen-samstarfið hafi virkað alveg eðlilega, ríki voru að taka alls konar ákvarðanir, stundum með ansi langsóttum rökstuðningi. Stundum á vísindalegum grunni en stundum á pólitískum grunni.

Við tókum þessa ákvörðun á okkar á forsendum. Við höfum gripið til mjög harðra aðgerða á landamærunum undanfarið ár til að vernda líf og heilsu landsmanna. Þegar sóttvarnarökkin voru ekki lengur fyrir hendi á landamærunum fannst mér og fleirum mikilvægt að við opnuðum landið fyrir bólusettum einstaklingum, ekki síst til að veita súrefni inn í efnahagslífið.

Við sjáum strax að þessi ákvörðun hefur reynst vel og hefur í raun verið stór efnahagsaðgerð. Áhugi á Íslandi er mikill og landið er tiltölulega opið, það eru ekki mörg lönd með þessa sömu greiðu leið inn í landið fyrir bólusetta einstaklinga þó að fleiri séu um þessar mundir að opna sín landamæri meira en áður. En á sama tíma er mikilvægt að muna að það er sameiginlegt verkefni heimsbyggðarinnar að tryggja viðtækt hjardónæmi með markvissum bólusetningum,“ segir ráðherrann.

Tekist á um sóttvarnir

Landsmenn hafa vanist því á síðastliðnu ári að fréttamenn bíði fyrir utan ráðherrabústaðinn við Tjarnargötu, eða aðra fundarstaði ríkisstjórnarinnar, eftir nýjum ákvörðunum um herðingar eða tilslakanir á sóttvörnum. Út á við virtist ávallt góð samstaða í ríkisstjórn um aðgerðir vegna faraldursins, en Þórdís segir að heilbrigði umræða hafi ávallt átt sér stað innan ríkisstjórnarinnar um sóttvarnaaðgerðir.

„Auðvitað voru málin rædd út frá öllum sjónarhornum í ríkisstjórninni. Mér hefði ekki líðið vel ef ekki hefði verið skipst á skodunum um þessi mál. Það er samt þannig að þessi hópur sem situr við ríkisstjórnarborðið ræður vel við það.

Það er heilbriggt að tekist sé á um erfið mál. Enginn hefur tekist á við svona nokkuð áður og engin forðæmi fyrir þessari stöðu.

Þegar þessu verður öllu lokið er fyrst hægt að dæma um hvernig gekk. Sumum fannst við gera of mikið, öðrum of lítið, en heilt yfir hefur þetta gengið vel miðað við önnur lönd. Okkur hefur tekist að halda pólitískum stöðugleika, við höfum ráðist í markvissar efnahagsaðgerðir sem hafa virkað. Svo má auðvitað nefna að við njótum góðs af því að vera eyja, við erum fá, innviðir samfélagsins sterkir og samstaða þjóðarinnar var mikil.“

Endalausir upplýsingafundir

Við upphaf faraldursins voru upplýsingafundir þríeykisins svokallaða haldnir í færanlegum skúr við hlið Landspítalans. Þegar á leið var húsnæði tekið á leigu við Katrínartún í Reykjavík, þar sem



Umhverfi nýsköpunar hafi batnað mjög að undanfögnu

Þórdís Kolbrún segir að ekki sé hægt að leggja of mikla áherslu á nýsköpunarmál. „Það er alveg sama hvaða málaflökk þú leggur á borðið, nýsköpun er alltaf svarið. Ef við litum til heilbrigðis- og öldrunarmála, menntamála, loftslagsmála eða aukinnar verðmætasköpunar takmarkaðra auðlinda. Nýsköpun þarf að vera þarna alls staðar.

Kría er eitt dæmi um aðgerðir okkar í nýsköpun, en sá sjóður var settur á fót vegna þess að fjármögnunarmhverfi vaxtar- og vísisfyrirtækja er að mörgu leyti öðruvísi en rótróinna fyrirtækja. Við sjáum að í kjölfar stofnunar Kriú hafa margir sprotasjóðir sprottið upp á skömmum tíma og hátt í 20 milljarðar safnast þangað inn. Einhverjir halda því fram að of margir sprotasjóðir hafi orðið til að undanfögnu. Ef það er sérstakt vandamál að of mikið fjármagn sé í boði fyrir sprotafyrirtæki um þessar mundir, þá myndi ég telja það lúxusvandamál þótt auðvitað þurfi að vera jafnvægi hér eins og annars staðar.

Síðan vil ég líka nefna að endurgreiðslur vegna rannsókna og þróunar voru hækkaðar og framlengdar. Ég sé að kallað er eftir því að þetta úrræði verði framlengt eða gert varanlegt. Það er hugsanlegt að þetta verði að kosningamáli, þetta kerfi gagnast fyrirtækjum af öllum stærðum og gerðum, bæði nýjum og gömlum. En það þarf að greina hvaða árangri þessar auknu endurgreiðslur eru að skila og sú vinna er að fara af stað. Það er alveg ljóst að fyrirtækin telja þetta skipta höfuðmáli í sókn þeirra í krefjandi umhverfi og við sjáum vöxt fyrirtækjanna, auknar fjárfestingar þeirra í rannsóknum og þróun og fjölgun starfa svo það er óhætt að halda því fram að úrræðið er jákvætt og skiptir okkur sem samfélag miklu máli.“

„Þegar þessu verður öllu lokið er fyrst hægt að dæma um hvernig gekk. Sumum fannst við gera of mikið, öðrum of lítið, en heilt yfir hefur þetta gengið vel miðað við önnur lönd,“ segir Þórdís Kolbrún um baráttuna við heimsfaraldurinn.

veglegu myndveri almannavarna var komið á legg. Síðastliðið ár hafa síðan ýmsir atburðir verið teknir til umfjöllunar í myndverinu við Katrínartún. Svo sem jarðhræringar á Reykjaneskaga, eldgos í Geldingadölum og loks sinubrunahætta í kjölfar þurrkatiðar á vormánuðum.

Er þetta leiðin til að stýra landinu? Er rétt að standa fyrir reglulegum, beinum útsendingum frá myndveri almannavarna, sóttvarnalæknis eða annarra stofnana til að vara fólk við nýjustu hættunni sem gæti að þeim stöðjað? Er þetta ekki til þess fallið að skapa óþarfa geðshræringu meðal landsmanna? „Í upphafi, þegar enginn vissi raunverulega hvað var í gangi, skipti máli að almenningur sæi að öflugt fólk væri við stjórnvölinn og að ráðleggja ríkisstjórninni. Mér fannst þríeykið líka gera það vel í upphafi að tala manneskjulega við fólk og svara spurningum fjölmiðla heiðarlega. Það jók traustið á verkefninu sem við stóðum frammi fyrir. Þegar um það bil ár var liðið affaraldrinum fannst mér fundirnir kannski ekki allir jafn mikilvægir. Auðvitað er almennt gott að sérfræðingar upplýsi fólk. Fólk bregst mismunandi við ytri hættum og er misskelkað og því er erfitt að finna rétt jafnvægi í þessum efnum.“

Bindur vonir við breytt raforkulög

Fyrr í vetur lagði Þórdís Kolbrún fram frumvarp um breytingar á raforkulögum. Meðal veigamestu atriða þar eru breytingar á lögum er tengjast Landsneti, sem annast uppbyggingu og rekstur flutningskerfis raforku hér á landi. Bæði framleiðendur og stórnotendur raforku á Íslandi eru sammála um að flutningur raforku hér á landi er of dýr, sem endurspeglast meðal annars í því að arðsemi Landsnets er oft á tíðum meiri en Landsvirkjunar. Fyrrnefnda fyrirtækið er þó með sérleyfi á flutningi raforku, en bent hefur verið á að sérleyfisfyrirtæki eigi að njóta hóflegri arðsemi en raun ber vitni á bókum Landsnets.

„Frumvarpið er í þinginu núna og vinnan í nefndinni gengur vel. Ég tel mikilvægt að þetta mál klárast og hef trú að því að það takist. Auðvitað er alltaf mikið að gera í þinginu stuttu fyrir þinglok, sérstaklega á kosningarári. En ég sé ekki hvað ætti að koma í veg fyrir að þetta klárast. Mér finnst þingmenn sýna málinu mikinn áhuga og atvinnuveganefnd hefur fengið til sín marga gesti í sinni þinglegu meðferð.“

Regluverkið þarf að vera skilvirkt í þessum efnum og við þurfum að ná sem mestri hagkvæmni í kerfinu, þó að það sé oft erfitt þegar sérleyfisfyrirtæki eru veigamikil á markaði. Mér finnst almennt góður skilningur á mikilvægi þess að við séum samkeppnishæf og okkar flutnings- og dreififyrirtæki séu eins vel rekin og mögulegt er. Ég bind vonir við að þingið klári þetta,“ segir Þórdís Kolbrún.

Bent hefur verið á að veginn fjármagnskostnaður Landsnets, sem er grundvöllur verðskrár fyrir-tækisins, sé of hár. Landsvirkjun, Samtök iðnaðarins og álframleiðendur bentu á í umsögn sinni um frumvarp til breytinga á raforkulögum að ekki væri nægilega langt gengið í frumvarpinu við að leiðréttu þetta ákveðna atriði. „Það eru ákveðnar breytingar á þessu atriði í frumvarpinu en svo er þetta að hluta til spurning um útfærslu í reglugerð. En við erum að reyna að finna ákveðið jafnvægi til að samkeppnisstaða Íslands verði sterkari, án þess þó að ganga of nærri rekstri Landsnets. Við teljum okkur vera með gott jafnvægi hvað það varðar.“

Riflegur hluti stóriðju á Íslandi er í kjördæmi Þórdísar, en bæði álver Norðurlás og járnblendiverksmiðja Elkem eru á Grundartanga í Hvalfirði. „Ég er í reglulegu samtali við þessi fyrirtæki og það hefur gengið vel hingað til. Þá á ég við bæði

Ríkið gæti þurft að stiga inn í framkvæmdaferli Sudurnesjalínu

„Fyrir mér er helsti vandi flutningskerfisins hvað það gengur ótrúlega hægt að ráðast í framkvæmdir. Landsnet hefur bætt vinnulag sitt á undanföllum árum með auknu samráði við hagsmunaaðila á fyrri stigum, svo sem sveitarfélög og landeigendur. Kröflulína gengur vel, en svo erum við með aðrar framkvæmdir eins og Sudurnesjalínu 2 og Blöndulínu sem hafa verið á teikniborðinu í mörg ár en komast ekki af stað. Mikilvægasta úrlausnarefnið varðandi starfsemi Landsnets er að breyta lagaumhverfinu svo mikilvægar framkvæmdir séu ekki fastar í hjólförum kærufarla árum eða áratugum saman.“

Nú hafa öll sveitarfélög nema eitt gefið út framkvæmdaleyfi og það virðist engin lausn í sjónmáli. Kannski þarf ríkið að stiga inn í þetta mál en auðvitað væri best ef þetta færi í gegnum hefðbundið skipulagsferli. Þetta hefur verið fast í kerfinu í rúman áratug sem er óboðleg staða. Það er margt sem mælir gegn því að leggja Sudurnesjalínu 2 í jörðu, sérstaklega í ljósi þeirra jarðhræringa sem hafa átt sér stað að undanförmum á Reykjaneskaga, tæknilegra þátta, auk þess sem það samræmist ekki viðmiðum um jarðstrengi sem Alþingi hefur sjálft samþykkt.“

”

Ég finn fyrir jákvæðni í okkar garð og gagnvart þeim áherslum og verkendum sem við höfum unnið að.

forsvarsmenn fyrirtækjanna og kannski sérstaklega þróunarfélagsins sem er að líta til uppbyggingar iðnaðarsvæðisins á Grundartanga. Þróunarfélagið er að einbeita sér að nýjum möguleikum til uppbyggingar á Grundartanga, til að mynda uppbyggingar glatvarma. Mjög stór hluti glatvarma frá iðnaðarstarfsemi er ónýttur hér á landi og því þarf að breyta. Ein af þeim breytingum sem eru í frumvarpinu um raforkulögin snýr að því að skerpa á og einfalda nýtingu glatvarma, en þar er mikil raforka sem fer til spillis. Það er algjört lykiltríði að tryggja að þessi erlendu fyrirtæki sem hér starfa búi við samkeppnishæft umhverfi. Tækifæri í uppbyggingu iðngarða og grænna fjárfestinga, svo sem vetnisframleiðslu og annarrar framleiðslu til að stuðla að orkuskiptum hér á landi og til útflutnings, eru gríðarleg. En öll sú fjárfesting á það sameiginlegt að þurfa endurnýjanlega orku og heilmikið hugvit.

Segir Fraunhofer-skýrsluna gagnlega

Skýrsla þýska ráðgjafarfyrirtækisins á samkeppnishæfni íslensks raforkumarkaðar var birt almenningi síðasta haust, en hennar hafði verið beðið með mikilli eftirvæntingu. Skýrslan fól í sér samburð á nýjasta tiltæka orkuverði á Íslandi og í samanburðarlöndunum Þýskalandi, Noregi og Kanada. Margir söknudó vangavelta um framtíðarhorfur, en á þeim tíma sem skýrslan kom út hafði orkuverð á meginlandi Evrópu lækkað mikið og var til að mynda lægra við á Noregi en á Íslandi, þó að sú staða hafi snúist aftur við síðan þá. Að sama skapi var ein af niðurstöðum skýrslunnar að flutningskostnaður raforku væri of hár á Íslandi.

„Skýrsla Fraunhofer varpaði finu ljósi á stöðuna. Niðurstaðan var sú að almennt séð hefði Ísland verið samkeppnishæft á þeim tíma sem rannsakadur var í skýrslunni. Þar kom líka fram að tækifæri væru til úrbóta, meðal annars með tilliti til flutningskostnaðar. Við fórum því beint í að rannsaka það mál hratt og vel og lögðum fram áður nefndar breytingar á lagaumhverfi raforku sem snýr að þeim þætti. Við brugðumst því hratt við þessum ábendingum og ef frumvarpið verður samþykkt er nokkuð ljóst að það mun skila sér í lækkun flutningskostnaðar.“

Ég vil að hér geti þrífist fjölbreytt fyrirtæki sem þurfa raforku. Ég vil að hér sé næga orku að hafa og það sé auðvelt að flytja hana og að það sé ekki dýrara en það þarf að vera. Ég vil að það sé samkeppni á raforkumarkaði. Hún er vissulega fyrir hendi að nokkru leyti en hins vegar eimir ennþá af gamla tímanum. Landsvirkjun er mjög stór aðili hér á markaði og opinbert eignarhald er alltumlykjandi í kerfinu í heild. Þá er ég að vísa í framleiðslu á raforku og sölu sem hvoru tveggja er á samkeppnismarkaði samkvæmt lögum, ólíkt flutningi og dreifingu sem er sérleyfisskyld starfsemi. Samkeppnin hefur verið að aukast á smásölumarkaði, sem er gott. En

”

Við erum ekki að fara að setja meiri fjármuni í alla málaflokka áfram á næsta kjörtímabili, þar sem forsendur ríkisfjármála eru gjörbreyttar.

það er hægt að efla samkeppni á fleiri sviðum.“

Sækist áfram eftir varaformennsku

Þórdís hefur nú gengt embætti varaformanns Sjálfstæðisflokksins í um það bil þrjú ár. Hún segist munu áfram sækjast eftir því að gegna hlutverki í forystu flokksins. Ekki sé þó tímabært að ræða formannsframbod. „Það stýttist í næsta landsfund þar sem ég mun áfram óska eftir umboði til að vera í forystu flokksins. Ég hef notið trausts frá Sjálfstæðisfólki um allt land og ég hef gert mitt allra besta til að standa undir því. Ég hef sterka sýn á því hvernig flokkurinn eigi að þróast. Flokkurinn skilur framtíðina og á því erindi við hana. Ef ég fæ umboð til þess að leiða flokkinn á einhverjum tímavarki þá væri ég tilbúin til þess. Tíminn verður að leiða það í ljós. Við erum með öflugan og farsælan formann í Bjarna Benediktssyni.“

Margt í núverandi stjórnarsamstarfi hefur gengið vel, að mati annars í mælingar á stuðningi við ríkisstjórnina. „Ríkisstjórnin hefur haldið góðum stuðningi í gegnum kjörtímabil þar sem ýmislegt hefur gengið á. Sjálfstæðisflokkurinn er ennþá stærsti flokkur landsins og við munum leggja okkur fram við að halda þeirri stöðu og fá enn sterkara umboð frá kjósendum til að taka þátt í stjórn landsins. Ég finn fyrir jákvæðni í okkar garð og gagnvart þeim áherslum og verkendum sem við höfum unnið að.“

Kjaramál voru eitt af stóru málunum í upphafi þessa stjórnarsamstarfs og stórir áfangar náðust í þeim efnum. Hins vegar standa eftir spurningar um hvernig við ætlum að standa að kjaraviðræðum til framtíðar. Í löndunum í kringum okkur hefjast kjaraviðræður á spurningunni um hvað sé mikið til skiptanna en það hefur vantað upp á það hér heima. Það mætti halda því fram að ekki hafi verið inni-stæða fyrir þeim launahækkunum sem lífskjarasamningarnir fólu í sér.

Á næsta kjörtímabili er ýmislegt sem við getum ekki leyft okkur áfram. Fyrir kórónuveiruna jukust

Styður rannsókn á SKE

Nýlega lagði hópur þingmanna fram beiðni á Alþingi um að stjórnarsýsluúttekt verði gerð á starfsháttum Samkeppniseftirlitsins. Samkeppnismál heyrar undir ráðuneyti Þórdísar Kolbrúnar.

Hvað finnst henni um þessar vendingar?

„Ég greiddi atkvæði með því að þessi úttekt verði unnin. Ég sem markaðssinni tel mikilvægt að skilvirkt og tryggt eftirlit sé til staðar með tilliti til samkeppnis-mála.“

Það væri ekki gott ef stofnun eins og Samkeppniseftirlitið, sem hefur mikil áhrif á atvinnulífið með sínum ákvörðunum, nyti ekki trausts atvinnulífsins. Það kemur auðvitað ekki á óvart að sterkir aðilar á íslenskum markaði hafi sterkar skoðanir á eftirlitinu, þar sem þeir eru líka að gæta sinna hagsmuna. Gagnrýnin sem beinst hefur að Samkeppniseftirlitinu hefur verið margvísleg og ég vil ekki skera úr um hvenær hún hefur byggt á einhverju persónulegu, hvenær hún hefur byggst á einstökum ákvörðunum eða á almennum vinnubrögðum.

Við gerðum breytingar á samkeppnislögunum árið 2019 sem voru mjög til bóta að mínu mati. Frumvarpið eins og ég lagði það fram fór þó ekki í gegn óbreytt, það var ýmsu breytt í því og ágætt og gagnlegt að sú umræða skyldi vera tekin.

En um þessi mál vil ég segja að því frjálsari sem markaðurinn er því mikilvægara er að samkeppniseftirlit sé skilvirkt og gagnsætt. En ég auðvitað heyr þegar talað er um að ýmislegt megi betur fara í vinnulagi Samkeppnisftirlitsins. Á sama tíma verðum við að hafa í huga að aðilar á markaði munu alltaf verja sína hagsmuni, líka gagnvart Samkeppnisftirliti sem meðal annars á að tryggja að nýir aðilar geti komist inn á markaðinn og keppt.“

útgjöld allra málaflokka. Það er augljóst að við getum ekki haldið áfram að auka útgjöld á þessum hraða. Ég lít svo á að því tímabili sé lokið. Við erum ekki að fara að setja meiri fjármuni í alla málaflokka áfram á næsta kjörtímabili, þar sem forsendur ríkisfjármála eru gjörbreyttar. Það þýðir ekki að við getum ekki sótt fram, bætt þjónustu og auknið lífsgæði á Íslandi, þvert á móti eru gríðarleg tækifæri til að gera nákvæmlega það. Með nýsköpunina að vopni, byltingu í stafrænni þjónustu, einföldun regluverks og kjark til að endurskoða fjölmörg verkefni sem hið opinbera sinnir. Það er of algengt að við mælum árangur út frá fjármagni en ekki afköstum og betri þjónustu.“

Orkuskipti kalla á meiri raforku

Það gengur ekki upp að segjast styðja orkuskipti og grænar fjárfestingar ef ekki fylgja með áætlanir um auknar fjárfestingar í raforkuframleiðslu, segir Þórdís Kolbrún. „Þau sem segjast vilja grænar fjárfestingar og græna framtíð verða að styðja fjárfestingu í aukinni raforkuframleiðslu. Mér finnst margir komast upp með að tala fyrir loftslagsmálum þegar í raun er verið að tala fyrir landvernd sem felur í sér að ekki megi raska neinu í þágu raforkuframleiðslu. Ef við ætlum að fara í raunveruleg orkuskipti kallar það á stóru auknar fjárfestingar í raforkuframleiðslu, til dæmis vindinum, það er einfaldlega staðreynd.“ ■

B-týpa sem byrjar daginn eldsnemma

Svipmynd

Anna Garðarsdóttir

Nám: B.Sc. Rekstrarverkfræði úr Háskólanum í Reykjavík. M.Sc. Mathematical Modelling and Computation úr DTU, Kaupmannahöfn (Danmarks Tekniske Universitet).

Störf: Verkfræðingur hjá Alvotech (Process Technology & Innovation) frá nóvember 2020. Verkfræðingur í rannsóknnum og þróun hjá Trackman í Kaupmannahöfn frá júní 2017 til október 2020.

Fjölskylduhagir: Einhleyp.

Anna Garðarsdóttir vinnur við stærðfræðilega líkanagerð hjá Alvotech. „Þótt ég sé B-týpa í grunninn hef ég náð að venja mig á að vakna snemma og byrja daginn af krafti. Ég vakna klukkan 5.30 og byrja á því að hreyfa mig í 30-60 mínútur,“ segir hún.

Hvað felst í nýja starfinu?

Ég starfa í frábæru teymi vísindamanna og sérfræðinga sem vinna að því að innleiða nýjungar í tækni og aðferðum til að bæta þróunarferlið þannig að það verði sem hagkvæmast og skilvirkast.

Markmið Alvotech er að gera líf-tæknilyf aðgengileg fyrir alla sem



„Það þarf ekki mikið til að gleðja mann þessa dagana, ég fór grímulaus í matvöruverslun um daginn og það var veisla,“ segir Anna. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

þurfa á þeim að halda. Þess vegna er mikilvægt að þetta ferli sé sem hagkvæmast en líftæknilyf eru afar dýr í þróun og framleiðslu. Mitt hlutverk er að nota stærðfræði- og gagnalíkon til að spá fyrir um ýmsa þætti ferlisins og fá upplýsingar sem erfitt eða ómögulegt er að mæla beint. Þannig er hægt að fækka tilraunum og fá betri innsýn inn í

það flókna fyrirbæri sem þróun líftæknilyfja er. Það er virkilega spennandi að taka þátt í uppbyggingu nýs atvinnugeira sem byggir á hátækni. Við erum í nánu samstarfi við Háskóla Íslands sem óneitanlega skapar einnig grundvöll fyrir framþróun á þessu sviði hér á Íslandi.

Hver eru þín helstu áhugamál?
Mín helstu áhugamál eru tækni

”

Þar að auki fylgist ég með fótbolta og spila með rosalegum old-girls kempum á mánudögum í Sporthúsinu.

og nýsköpun og ég tel mig vera mjög heppna að fá að starfa við það hér heima á Íslandi. Það er ekki sjálfgefið að fyrirtæki eins og Alvotech taki ákvörðun um að hafa aðsetur á Íslandi en ekki annars staðar í heiminum þar sem vinnuafli er eflaust ódýrara.

Þar að auki fylgist ég með fótbolta og spila með rosalegum old-girls kempum á mánudögum í Sporthúsinu. Það er hrikalega gaman og yfirleitt hápunktur vikunnar.

Hvernig er morgunrútin þín?
Ég tek morgunrútinuna mína mjög alvarlega og er langt leidd í pælingum varðandi hana. Þótt ég sé B-týpa í grunninn hef ég náð að venja mig á að vakna snemma og byrja daginn af krafti. Ég vakna klukkan 5.30 og byrja á því að hreyfa mig í 30-60 mínútur. Því næst tek ég heitan og kaldan pott eða sturtu, fæ mér morgunmat og skipulegg daginn áður en ég kiki á tölvupóstinum eða aðra miðla. Ég viðurkenni reyndar að það þarf

lítið til að ég detti úr þessari rútinu og finnst erfiðara að fylgja henni á sumrin. En það er magnað hvað það hefur mikil áhrif að vakna snemma og eiga tíma með sjálfum sér áður en dagurinn hefst. Mér finnst ég ná betri einbeitingu og finn fyrir minni streitu.

Hvaða bók hefur haft mest áhrif á þig?

Ég hef lesið margar áhrifaríkar bækur en það eru tvær sem standa upp úr: Letting Go eftir David Hawkins sem er á andlegu nóttunum en mjög holl og góð lesning fyrir alla. Síðan er það 5AM Club eftir Robin Sharma en hún fjallar um mikilvægi þess að byrja daginn snemma og á alla sök á þessari morgunrútinu-áráttu minni.

Hvers hlakkarðu mest til þessa dagana?

Ég er bara spennt fyrir sumrinu og lífsins án takmarkana. Það þarf ekki mikið til að gleðja mann þessa dagana, ég fór grímulaus í matvöruverslun um daginn og það var veisla. Nú eru bjartari tímar fram undan og ég hlakka til að eyða sumrinu á Íslandi með fjölskyldu og vinum.

Hver er uppáhaldsborgin þín?

Uppáhaldsborgin mín er París en ég fór þangað í æðislega helgarferð fyrir nokkrum árum og þurfti ekki meira til að heillast af henni. Svo þykir mér auðvitað vænt um Kaupmannahöfn þótt ég hafi verið tilbúin að flytja aftur heim. Ég kynntist yndislegu fólki, fékk frábæra reynslu og á góðar minningar þaðan. ■

Betur má ef duga skal



Yngvi Örn Kristinnson
hagfræðingur
Samtaka fjármála-
fyrirtækja.

Íslensk fjármálfyrirtæki búa við umtalsverða skattlagningu umfram önnur fyrirtæki í landinu. Þrjú sérstakir skattar eru lagðir á fjármálfyrirtækin sem hvorki eiga sér samsvörum hjá samkeppnisaðilum í nágrannalöndum né eru lagðir á helstu samkeppnisaðila fjármálfyrirtækja á lánamarkaðnum, lífeyrissjóðina. Það eru bankaskattur, fjársýsluskattur og sérstakur fjársýsluskattur. Að auki eru gjöld vegna fjármálaeftirlits og innstæðutrygginga með hæsta móti hlutfallslega hér á landi. Undanfarin ár hafa sérstakir skattar á fjármálfyrirtæki numið um 16 milljörðum króna á ári og starfstengd gjöld um 4 milljörðum króna ári. Helstu starfstengdu gjöldin eru iðgjald vegna innstæðutrygginga, eftirlitsgjald vegna fjármálaeftirlits og gjald vegna starfsemi Umboðsmanns skulda. Þessir sérstöku skattar og gjöld koma til viðbótar öðrum sköttum fjármálfyrirtækja og í heild hafa aðildarfyrirtæki Samtaka fjármálfyrirtækja (SFF) verið að greiða um 35-40 milljarða í skatta og gjöld til opinberra aðila undanfarin ár. Til samanburðar má nefna að launagjöld banka og sparisjóða voru á síðasta ári röskir 40 milljarðar króna og sérstakir skattar og gjöld því um helmingur af þeirri fjárhæð.

Skekki samkeppnisstöðu

Þessir skattar veikja samkeppnisstöðu innlendra fjármálfyrirtækja en stór hluti af lánum til innlendra fyrirtækja er veittur af erlendum samkeppnisaðilum. Þá skekki þessi

skattlagning samkeppnisstöðu á innlendum lánamarkaði. Loks hefur skattlagningin áhrif á fjármálfyrirtækin sem fjárfestingarkost í sam-anburði við önnur fyrirtæki og rýrir meðal annars eignarhlut ríkisins í bönkunum.

Þessir sérstöku skattar hér á landi eru nokkurs konar minnisvarði um hugmyndir sem komið hafa fram á alþjóðavettvangi í kjölfar fjármálakreppunnar 2008 sem hafa aðeins að mjög takmörkuðu leyti komið til framkvæmda annars staðar en hér. Eini skatturinn sem náði einhverri fótfestu erlendis var bankaskatturinn, skattur á skuldir fjármálfyrirtækja, en í flestum EES ríkjum hefur hann nú breyst í gjald í skilasjóð vegna skilameðferðar fjármálfyrirtækja.

Mikilvæg skref verið stigin

Mikilsverð skref hafa þó verið tekin á því kjörtímabili sem er að ljúka til lækkunar á þessum gjöldum. Iðgjöld vegna innstæðutrygginga hafa verið lækkuð og sérstakur bankaskattur sem er einn þessara skatta hefur verið lækkaður. Samtals gætu áhrif þessara breytinga numið um 7 milljörðum króna þegar áhrifin eru komin fram.

Afram standa óhreyfðir tveir sérstakir skattar á fjármálfyrirtæki, fjársýsluskattur og sérstakur fjársýsluskattur. Sá fyrri er í raun sérstakur launaskattur, reiknast sem 5,5% af heildarlaunagreiðslum. Og kemur til viðbótar tryggingagjaldinu sem öll fyrirtæki greiða (6,1%). Hinn seinni er viðbótartekjuskattur, sérstakt 6% tekjuskattsþrep á fjármálfyrirtæki á tekjur umfram 1 milljarð króna. Samtals hafa tekjur ríkissjóðs vegna þessara skatta numið um 6 milljörðum króna á ári undanfarin ár.

Engin rök fyrir sérstökum launaskatti

Rökstuðningur fyrir þessum sérstöku sköttum hefur einkum verið

”

Engin ástæða er fyrir því að fjármálfyrirtæki ein séu með sérstakt hátekjuskattsþrep.

það tjón sem fjármálahrúnið olli samfélaginu. Þá hefur einnig verið stuðst við rök sem felast í því að skattlagningin muni hefta vöxt eða áhættusækni fjármálfyrirtækjanna. Ljóst er að innheimtir skattar og stöðugleikaframlög fjármálfyrirtækja, starfandi og fallinna, eru löngu búin að mæta útgjöldum ríkissjóðs vegna fjármálahrúnna. Fjársýsluskatturinn var á sínum tíma rökstuddur með tilvísun til alþjóðlegra áforma um að skattleggja laun og hagnað fjármálfyrirtækja (financial activity tax) en ekkert varð af þeim áformum erlendis. Engin sérstök rök eru fyrir sérstaka fjársýsluskattinum önnur en að afla tekna. Engin ástæða er fyrir því að fjármálfyrirtæki ein séu með sérstakt hátekjuskattsþrep. Íslensk fjármálaþjónusta getur ekki til lengri tíma búið við mun meira íþyngjandi skattaumhverfi en önnur íslensk fyrirtæki eða erlendir samkeppnisaðilar. Þá er alveg ljóst að engin rök eru fyrir því að skattleggja starfsmannahald á fjármálamörkuðum sérstaklega, umfram önnur fyrirtæki í landinu. Því er mikilvægt að stíga sem fyrst næstu skref í lækkun og afnámi sértekra skatta á fjármálastarfsemi og jafna samkeppnisstöðuna, neytendum til hagsbóta. ■

Setberg

Ein elsta starfandi bókaútgáfa landsins er til sölu.

Bókaútgáfan Setberg hefur verið í eigu sömu fjölskyldu frá 1950. Fyrirtækið hefur sérhæft sig í útgáfu barnabóka síðustu ár og hefur velta verið á bilinu 30-50 m.kr.

Árlega eru gefnir út um 20 titlar, að mestu þýðingar á erlendum titlum og er dreifing góð í bókabúðir og helstu verslanir. Síðasta rekstrarár útgáfunnar var mjög gott og eru ágætis horfur framundan með nýjum möguleikum í rekstri.

KONTAKT
FYRIRTÆKJARÁÐGJÖF

kontakt@kontakt.is | 414 1200 | www.kontakt.is



21 milljarður streymdi í hlutabréfasjóði á síðustu sex mánuðum.

Kraftmikið innflæði í hlutabréfasjóði

thorsteinn@frettabladid.is

Innflæði í hlutabréfasjóði og blandaða verðbréfasjóði var jákvætt um samtals 8 milljarða króna í apríl. Þetta kemur fram í nýjum tölum Seðlabanka Íslands.

Samfellt innflæði hefur verið í hlutabréfasjóði og blandaða sjóði frá byrjun sumars 2020. Ef litið er til síðustu 6 mánaða hefur innflæði í sjóðina, að frádrægnu útfæði, numið nærri 38 milljörðum króna. Þar af hefur tæplega 21 milljarður farið inn í hlutabréfasjóði og um 17 milljarðar í blandaða sjóði.

Íslenski hlutabréfamaðkurinn var formlega tekinn inn í Frontier markets hlutabréfavísitölur MSCI í lok maí. Magnús Harðarson, forstjóri Kauphallarinnar, sagði í samtali við Markaðinn í síðustu viku að mikil hlutabréfavíðskipti í vikunni og styrking krónu væru vísbendingar um að erlendir aðilar hefðu komið inn að einhverju marki sem rekja megi til MSCI.

Samkvæmt nýbirtu yfirliti Nasdaq yfir hlutabréfamaðkurinn námu heildarviðskipti með hlutabréf um 69,3 milljörðum króna í maí. Það er 13,4 prósentu lækkun frá því í apríl en milli ára jukust viðskipti um 110 prósent.

Heildarfjöldi viðskipta í maí voru um 4.911 talsins eða 258 að jafnaði á dag. Það er 18 prósentu lækkun frá því í apríl en milli ára fjölgaði viðskiptum um 5 prósent. ■

Netgíró og Aur á 800 milljónir

thorsteinn@frettabladid.is

Kvika, sameinað félag Kviku banka, TM og Lykils, keypti fjárfæringartækni Aur og Netgíró fyrir tæplega 800 milljónir króna. Þetta kemur fram í uppgjöri bankans fyrir fyrsta ársfjórðung.

Kvika gekk frá kaupum á 80 prósentu hlut í Netgíró, sem býður upp á einfaldar raðgreiðslur, í byrjun árs en fyrir átti bankinn 20 prósentu hlut. Í árshlutauppgjöri bankans kemur fram að kaupverðið geti að hámarki numið um 325 milljónum króna. Hluti kaupverðsins, um 125 milljónir króna, veltur á ákveðnum skilyrðum.

Þá gekk Kvika frá kaupum á 100 prósentum hlutafjár í Aur appi síðla mars. Aur býður upp á einfalda leið til að millifæra peninga og er með um 90 þúsund virka notendur. Fyrir kaupin átti Nova hf. rúmlega helming hlutafjár í félaginu, en aðrir hluthafar voru m.a. Borgun hf., Social ehf., sem er í eigu Helga Pjeturs Jóhannssonar, og Sverrir Hreiðarson, framkvæmdastjóri Aurs.

Fram kemur í árshlutauppgjöri bankans að kaupverðið á Aur hafi numið um 458 milljónum króna.

Marínó Örn Tryggvason, forstjóri Kviku, sagði í viðtali við Markaðinn að kaupin á Aur væru hluti af þeirri vegferð að gera bankann „ósýnilegan“. ■

Milljarðs uppbygging í Hveragerði

Í Gróðurhúsinu er hönnunarhótel, verslanir, mathöll, matarmarkaður, kaffihús, ísbúð og bar.

helgivið@frettabladid.is

Hveraberg þróunarfélag leiðir hóp fjárfesta sem reist hefur nýjan áfangastað í Hveragerði sem ber nafnið Gróðurhúsið. Búið verður upp á fjölbreytta þjónustu fyrir Íslendinga og ferðamenn: hönnunarhótel, mathöll, verslanir, kaffihús, matarmarkað og sælkeraverslun, ísbúð og bar. Bygging fasteignarinnar kostaði rúman milljarð og starfsemin mun hefjast í sumar. Þetta segir Brynjólfur J. Baldursson, stjórnarformaður fasteignafélagsins.

„Við erum að blanda saman upplifunarverslun og veitingastöðum við glæsilegt hótel,“ segir hann. Gróðurhúsið, sem sé 2.600 fermetrar og í umhverfisvottunarferli, eigi að höfða jafnt til íslenskra ferðalanga og erlendra ferðamanna sem og íbúa Suðurlands. Brynjólfur segir að stærsti hluti ferðamanna sem sækja landið heim eigi leið fram hjá byggingunni á leið sinni á Suðurlandið.

„Byggingin stendur á mótí Hótel Örk og er á fjórum hæðum. Hálfan Pedersen annaðist hönnunina en hann er þekktur fyrir áherslur sínar á endurnið og endurnýtt efni. Meðal hans síðustu verka er Vinnustofa Kjarvals og nýtt hönnunarhótel í Bandaríkjunum. Hálfan hannaði einnig Skálann sem opnaði nýverið við rætur Reykjadal.

Á jarðhæð Gróðurhússins er verslun og þjónusta. Í suðurenda hússins verður Mathöll Suðurlands með fimm veitingastaði: Hipstur, Block burger, Taco-vagninn og Wok-on en verið er að ganga frá samningum við fimmta staðinn. Eins verður þriggja hæða bar í Gróðurhúsinu með stórum þaksvölum.

Í norðurenda Gróðurhússins verða verslanir, svo sem Epal, Kormákur og Skjöldur, Álafoss, matarmarkaðurinn og sælkeraverslunin Me&Mu auk kaffihúss sem Hipstur mun reka í samvinnu við Te & kaffi. Einnig verður þar opnuð ísbúð sem Rut Káradóttir innanhússarkitekt stendur að ásamt eiginmanni sínum Kristni Arnarsyni í samvinnu við Kjörís.

„Verslanirnar eru á bilinu 35 til 70 fermetrar og hugsaðar sem „búð í búð“. Alla jafna myndu slíkar verslanir þurfa að vera mun stærri til að standa undir launakostnaði en í ljósi þess að verslanirnar og hótelið samnýtir starfsfólk í afgreiðslu er hægt að halda kostnaði í lágmarki,“ segir Brynjólfur.

Hann nefnir að þróunin sé að verslunin fari mikið til fram á netinu og því hafi margar erlendir verslanir brugðið á það ráð að reka



„Við erum að blanda saman upplifunarverslun og veitingastöðum við glæsilegt hótel,“ segir Brynjólfur J. Baldursson, framkvæmdastjóri Gróðurhússins sem opna mun í sumar. Hálfan Pedersen annað hönnunina. MYND/ADSEND

Standa að uppbyggingu í Reykjadal

Sami fjárfestahópurinn kemur einnig að uppbyggingu við Reykjadal í Hveragerði sem er í næsta nágrenni við Gróðurhúsið. „Fyrsti fasinn var að opna þjónustuhús sem við köllum Skálann. Þar er komið kaffihúsið Café Reykjadalur og útivistarverslun í samstarfi við Kormák og Skjöld,“ segir Brynjólfur.

Horft er til þess að í Skálannum verði upplýsingamiðstöð og svomun Icebike opna þar hjólaleigu og ferðaþjónustu í sumar.

Hveraberg leiðir verkefnið

Hveraberg þróunarfélag leiðir verkefnið og hóp fjárfesta, þar með taldir Steinn Logi Björnsson, fyrrverandi forstjóri Bláfugls, og Ólafur Garðarsson lögmaður, sem stendur að Gróðurhúsinu. Hveraberg þróaði heildarhugmyndafræði Gróðurhússins og kemur þannig að öllum stigum uppbyggingarinnar, allt frá sjálfri byggingaframkvæmdinni yfir í val á leigutökum og sjálfur rekstrarmódeli hússins.

Brynjólfur er stjórnarformaður Hverabergs og framkvæmdastjóri fyrir verkefnið. Brynjólfur var áður meðstofnandi og eigandi Alfa Verðbréfa sem MP banki (nú Kvika banki) keypti árið 2011 og varð Brynjólfur í kjölfarið framkvæmdastjóri yfir eignastýringu bankans. Brynjólfur er einnig fyrrverandi stjórnarformaður Fl fasteignafélags sem er tíu milljarða fasteignasjóður.

vel staðsettar upplifunarverslanir þar sem mest seldu vörum sé gert hátt undir höfði. Þau hjá Gróðurhúsinu sjá síðan tækifæri fyrir sína leigutaka til að deila starfsmannakostnaði og ná þannig hagkvæmni í rekstri.

„Á tveimur efri hæðunum er hönnunarhótelið Greenhouse Hotel sem býr yfir fjögurra stjörnu gæðum,“ segir Brynjólfur. Það er með 49 herbergi, þar af einni svitu. „Viðskiptamódelið er afar sveigjanlegt. Hótelið samnýtir starfsfólk með öðrum leigutökum og þrífum er útvistað til ræstingafyrirtækis. Það felst jafnframt verulegt hagræði í því að þurfa ekki að reka veitingastað meðal annars til að bjóða upp á morgunmat heldur að eiga frekar í samstarfi við þá sem reka slíka þjónustu í húsinu. Hótelið er

því rekið með minni kostnaði en ella í ljósi þessa sveigjanleika. Við reynum síðan að nýta tæknina eins og hægt er og sem dæmi þá þurfa hótelgestir ekki að bíða í anddyrinu til að fá lykila að herberginu afhenta heldur skrá þeir sig inn rafrænt og fá aðgangskóða rétt eins og markaðurinn kallar eftir í dag. Þannig náum við að fylgja grænni stefnu hótelsins, meiri hagkvæmni og ánægðari viðskiptavinum. Það verður síðan lögð mikil áhersla á útivist og afþreyingu fyrir gestina en í bakgarði hótelsins er Reykjadalurinn sem hefur notið mikilla vinsælda hin síðari ár en þar eru margar skemmtilegar göngu- og hjólaleiðir. Á svæðinu er einnig hægt að veida, spila golf og fara í útreiðatúra.“

Í kjallara hússins er stór 160 fermetra ferðamannaverslun Nordic

Store. „Þar úir og grúir af alls kyns áhugaverðum vörum fyrir ferðamenn,“ segir Brynjólfur. „Verslunarhluti hússins er því vel samsettur til að þjónusta bæði Íslendinga jafnt og erlendra ferðamenn,“ bætir hann við.

Gróðurhúsið er í vottunarferli með bresku umhverfisvottunina BREEAM. „Það er mikilvægt að standa okkar plikt gagnvart umhverfinu. Að sama skapi er hún æskileg í ljósi markaðsfærslu Gróðurhússins en í hönnuninni er víða vísað til gróðurhúsa en einnig teljum við hana mjög skynsamlega út frá viðskiptaforsendum. Vottunin gerir það að verkum að við ættum að geta fjármagnað reksturinn til lengri tíma með ódýrari hætti, til dæmis með útgáfu grænna skuldaþréfa og innan fárra ára munu vistvænar byggingar geta innheimt þærri leigu en aðrar. Það er vegna þess að viðskiptavinir leigusala, sem geta verið verslanir og matsölustaðir, vilja oft og tíðum velja umhverfisvænni kosti. Markaðurinn knýr á um þessa þróun. Erlendis er víða hæri leiga á umhverfisvænni byggingum og sú þróun mun líka eiga sér stað á Íslandi fyrr en síðar,“ segir hann.

Brynjólfur gerir sér vonir um að um milljón manns muni renna við á Gróðurhúsið á ári þegar fram líða stundir. „Verslunarkjarninn í Hveragerði býður upp á fjölbreytta þjónustu og fékk hundruð þúsunda manns á ári áður en Covid-19 far-sóttin skall á. Það gefur okkur eitt-hvað til að stefna að. Gróðurhúsið er afar vel staðsett. Áður en far-sóttin kom til sögunnar fóru um 1,6 milljónir erlendra ferðamanna á einu ári fram hjá Gróðurhúsinu – til að mynda á leið að Gullna hringnum eða í heimsókn í heita lækinn í Reykjadal – eða 80 prósent af þeim tveimur milljónum sem hingað komu,“ segir hann. ■

Félag Boga og Lindu keypti í Ölgerðinni

thorsteinn@frettabladid.is

Eignarhaldsfélagið Sindrandi, sem er í eigu Boga Þórs Siguroddssonar og Lindu Bjarkar Ólafsdóttur, eigenda heildverslunarinnar Johans Rönnung, hefur keypt 10 prósentu hlut í Ölgerðinni. Þetta kemur fram á vef fyrirtækjaráðgjafar Íslandsbanka, sem var ráðgjafi við sölu.

Seljandinn var OA eignarhaldsfélag, sem er í eigu Andra Þórs Guðmundssonar, forstjóra Ölgerðarinnar, og Óktós Einarssonar stjórnarformanns. Eftir sölu á félagið um 16 prósentu hlut í Ölgerðinni. Sindrandi átti fyrir um 4 prósentu hlut og fer því með



Æðstu stjórnendur Ölgerðinnar minnkuðu hlut sinn í 16 prósent.

14 prósentu hlut eftir kaupin.

Sala OA þýðir að eignarhaldsfélagið er ekki lengur stærsti hluthafi Ölgerðarinnar. Samkvæmt hluthafalista á vef drykkjarvöru-

fyrirtækisins á Horn III, framtakssjóður í stýringu Landsbréfa, um 25 prósentu hlut og Akur, sérhæfður sjóður í stýringu Íslandsbréfa, á um 18 prósentu hlut.

Ölgerðin er drykkjarvöruframleiðandi landsins og á mörg af elstu og þekktustu vörumerkjum landsins á sínu sviði, til dæmis Egils Appelsín og Egils Malt. Auk þess er Ölgerðin með leyfi til þess að framleiða og selja vörur undir þekktum vörumerkjum frá fyrirtækjum Carlsberg Group og Pepsico.

Á árinu 2020 hagnaðist Ölgerðin um 578 milljónir króna samanborið við 400 milljóna króna hagnað á árinu 2019. Tekjur félagsins námu um 18,5 milljörðum króna og jukust um 4,5 prósent á milli ára. Þá námu eignir félagsins ríflega 20 milljörðum króna og eigið féð um 5,4 milljörðum. ■

■ Skoðun

Helgi Vífill
Júliússon



Á rangri leið

Oft var þörf en nú er nauðsyn að minnast ummæla eins besta íshökkileikmanns allra tíma, Wayne Gretzky: Ég skauta þangað sem þökkurinn er að fara, ekki þangað sem hann er.

Á undanförunum áratugum hefur verið blómlegur hagvöxtur á Íslandi. Við getum samt ekki treyst á að auðlindahagkerfið haldi áfram á sama hraða og verið hefur enda er umsvifum þess takmörk sett. Nýsköpun verður að vera driffjöður hagvaxtar á 21. öldinni. Vandinn er að samkvæmt algengum mælikvörðum stöndum við öðrum vel stæðum ríkjum að baki hvað það varðar. Það gefur ekki góð fyrirheit um að hugvitsdrifinn iðnaður verði mikilvæg stöð í hagkerfinu innan tíðar.

Útgjöld Íslands til rannsókna og þróunar sem hluti af landsframleiðslu voru minni en annarra iðnríkja á árunum 2011 til 2019. Sömu sögu er að segja þegar lítið er til fjölda einkaleyfa miðað við höfðatölu sem varpar ljósi á tíðni nýrra uppfinninga, samkvæmt gögnum sem Seðlabankinn tók saman.

Hugvitsdrifinn iðnaður óx einungis um 2,7 prósent á ári að jafnaði á tíu árum, samkvæmt greiningu Viðskiptaráðs, en vonast var til skömmu eftir fjármálahrunið að vöxturinn yrði tíu prósent til að úr yrði myndarlegur atvinnuvegur.

Rétt er að rifja upp að áður en far-sóttin skall á skapaði hagkerfið ekki nógu mörg álitleg störf og því flutti ungt menntað fólk af landi brott en ómenntaðir erlendir verkamenn fluttu til landsins. Að leitast við að efla nýsköpun er því ekki eingöngu til þess fallið að auka hagsæld heldur leggur grunn að áhuga-verðum störfum.

Að sjálfsgöðu á að gera tíma-bundna hækkun endurgreiðslna vegna rannsókna og þróunar, sem átti aðeins að gilda fyrir árin 2020 og 2021, varanlega, eins og Viðreisn lagði til. En vandinn er meiri. Skattar á Íslandi eru með þeim hæstu á byggðu bóli en það dregur úr nýsköpun. Að sama skapi dregur mikil verðbólga, gengisóstöðugleiki og djarfar launahækkningar úr möguleikum nýsköpunarfyrirtækja til að ná árangri.

Það þarf því að vinda ofan af skattheimtu og íþyngjandi reglu-verki, binda endi á stórskadlegt höfrungahlaup og mennta fólk svo það geti keppt alþjóðlega í tækniþróun til að leggja grunn að umfangsmikilli nýsköpun. Ýmsir af vinstri vængnum munu seint setta sig við fyrstu tvö atriðin. Í því liggur hluti vandans. ■

Kjálkanes keypt í Arion fyrir um 700 milljónir

hordur@frettabladid.is

Eignarhaldsfélagið Kjálkanes, sem seldi fyrir skemmstu 15 prósent hlut í Síldarvinnslunni fyrir 15 milljarða króna, hefur auðið verulega við eignarhlut sinn í Arion banka og er nú á meðal um 40 stærstu hluthafa bankans.

Kjálkanes heldur á um 0,3 prósent hlut, samtals 5 milljónir hluta að nafnvirði, samkvæmt lista yfir alla hluthafa Arion, sem Markaðurinn hefur séð, en markaðsvirði þess hlutar er um 670

milljónir króna. Félagið bætti við sig 4 milljónum hluta að nafnvirði í lok síðasta mánaðar.

Eigið fé Kjálkaness, sem er eigandi útgerðar-félagsins Gjögurs á Grenivík, nam 13 milljörðum í árslok 2020. Stærstu eigendur Kjálkaness, með 45 prósent hlut, eru systkinin Anna og Ingi Jóhann Guðmundsbörn en í hluthafahópnum er einnig Björgólfur Jóhannsson, fyrrverandi forstjóri Icelandair Group, með tæplega 9 prósent hlut.

Hlutabréfaverð Arion hefur hækkað um 41 prósent frá áramótum. ■



Það eru of margir þarna úti sem hafa ekki áhuga á vinnu og eru að mínu mati að misnota þau úrræði sem íslensk stjórnvöld bjóða upp á.

Steingrímur Birgisson, framkvæmdastjóri BÍlaleigu Akureyrar.



SUMMARFRÍ

4 VIKUR

26 kr.

AFSLÁTTUR

Skráðu þig á orkan.is

Skipuleggðu sumarfríið vel og vertu með afslátt í áskrift

Veldu þínar **4 vikur** og tankaðu með **26 kr. afslætti*** með Orkulyklinum! Þú gætir líka unnið **gistinótt á Icelandair hóteli með morgunmat fyrir tvo, 50.000 kr. eldsneytisinn eign, lesbretti og 12 mánaða áskrift að Storytel eða aðgang fyrir tvo í Sky Lagoon.**

Orkan — Ódýrasti hringurinn

*Gildir ekki á Orkunni Bústaðavegi, Dalvegi, Reykjavíkurvegi og Mýranvegi, en þar gildir okkar allra lægsta verð — skilyrðislaust.



Sterkari saman
í sátt við umhverfið

UNNFERÐISBAND

LITRÓF

Guðjón Ó

Prenttækni

Vatnagörðum 14 · 104 Reykjavík
litrof@litrof.is · 563 6000